7/2880

-4-
532

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI: B.02.1.HM.0.BAK.07-03/Per. 15.12.00-100747
KONU: Soru Önergesi Hk.

SÜRELİDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlığı muhatap **20.11.2000** tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0. GNS.0.10.00.02 – **7/2880-7303/18428** sayılı yazıları

Hatay Milletvekili **Metin Kalkan'ın** Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına koordinatörlüğümde cevap verilmesini tensip ettiği **7/2880-7303** sayılı yazılı soru önergesinde yer alan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu ilgilendiren hususlara ilişkin olarak, bu Kurumdan alınan açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

"**1.** Bankacılık sektörüne ilişkin denetim ve gözetim işlemleri Ağustos 2000'e kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili birimlerince bu tarihten sonra ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından titizlikle yürütülmüştür. Yapılan inceleme ve denetleme sonuçlarına göre mali bünyesi bozulan ya da mevzuata aykırı işlemleri tespit edilen bankalara gerekli uyarılar yapılmış, çeşitli önlemler alınması istenmiştir. Ayrıca, verilen talimatları ya da alınması istenen önlemleri yerine getirmeyen bankalara ise ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli yaptırımlar uygulanmıştır.

2. Fona devredilen bankalarla ilgili olarak, kamu adına gerekli denetimler tam ve zamanında yapılmıştır. Bankaların denetim ve gözetiminde görev alan yetkililer mevcut mevzuat uyarınca görevlerini layıkıyla yerine getirmiş olmalarına rağmen, banka yönetimi ile ortaklarının kendilerine verilen talimatlar hilafına işlem tesis ettikleri açıktır. Diğer taraftan, Fona devredilen bankalarla ilgili olarak herhangi bir murakıp, bürokrat ya da siyasetçi hakkında, sözkonusu bankaların mali bünyelerinin bozulmasında sorumluluğu olduğuna ilişkin bir hususun tespiti halinde gerekli yasal işlemlerin geciktirilmeden yapılacağı kuşkusuzdur.

3. Mevduatın sigortalanması, pek çok gelişmiş ülke başta olmak üzere dünyada yaygın bir uygulamadır. Nitekim, 1994 yılında yaşanan kriz esnasında mevduata getirilmiş olan %100 güvence krizin büyümesini engellemiş ve kapatılan banka sayısı 3 ile sınırlı kalmıştır. Daha sonra, %100 güvencenin taşıdığı ahlaki riskin büyüklüğü sistem içinde de gözlemlenmiş ve bu çerçevede mevduata getirilen güvencenin 2000 yılı sonuna kadar 100 milyar TL, bu tarihten sonra ise 50 milyar TL'na indirilmesi kararlaştırılmıştır.

Ancak, son dönemlerde mali piyasalarda yaşanan yüksek dalgalanmanın yapısal uyum ve istikrar programı kapsamında yapılan uygulamalarda kaygı yaratması ve bankacılık sektörünün güvenliğini ve istikrarını etkileyebilecek spekülasyonların artması üzerine tüm mevduat sahiplerine ve kreditörlere garanti verilmesi ve sigorta kapsamının genişletilmesi yönünde çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çerçevede mevduat sigortasının bir gereklilik olduğu, bunun miktarının ise günün koşullarına uygun olarak belirlenmesinin gerektiği açıktır.

4. Bilindiği üzere, mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununda değişiklik yapan 538 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yetki yasasının 29.11.1994 tarih ve 1994/80 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilmesi sonucu 538 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen Bankalar Kanunu hükümleri yasal dayanaktan yoksun hale gelmiş, 3182 sayılı Bankalar Kanununda meydana gelen çeşitli boşluklar 18.06.1999 tarihinde yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile giderilmiştir. Daha sonra yapılan çalışmalar neticesinde sözkonusu Kanunun bazı maddelerini yeniden düzenleyen 4491 sayılı Kanun 19.12.1999 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Bankalar Kanunu uluslararası standartlar ile ülkemiz gereklerine uygun hale getirilmiştir.

Ayrıca, yeni Kanunla, bankacılık mevzuatı ile ilgili diğer mevzuatın, gerekli düzenlemeleri de yapmak suretiyle uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin etmek ve Bankalar Kanunu ile verilen diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu" kurulmuş ve sözkonusu Kuruma tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulama yükümlülüğü ve yetkisi verilmiştir.

5. Banka hissedarı olacak kişilerin taşıması gereken özellikler 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (b) bendinde "*müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması, tasfiyeye tabi tutulan bankerler, bankalar, sigorta şirketleri ve para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda ve Fona devredilen bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir oranda pay sahibi olmaması, hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması, taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis yahut basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, karapara aklama veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs ya da iştirak suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması, banka kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği mali güç ve itibara sahip bulunması*" olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda yeni bir düzenleme yapılması gerekli görülmemektedir.

6. Devlet bankalarından hangi özel bankaya hangi tarihte ne kadar kredi verildiğine ilişkin bilgilerin verilmesi, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasının *"Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar, görevleri sırasında öğrendikleri bankalar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve müşterilerine ait sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu yükümlülüğe uymayan kimseler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur."* amir hükmü gereğince mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, bankacılık sisteminde kamu özel ayrımı yapılmaksızın tüm bankaların bankacılık ilke ve teamülleri çerçevesinde birbirleri ile kredi ya da borç ilişkisine girmeleri normal bankacılık işlemi olup, bu tutarlar bankaların fon açık ve fazlasına göre sürekli değişmektedir."

Bilgilerine arz olunur.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

DAĞITIM:
Gereği : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Bilgi : Başbakanlık